RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2047 — MỖI SỐ 3 XU — NGÀY THỨ BA 15 JANVIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE
N° 1976

HANOI

	Hanoi	Tonkin	Indochine	Hanoi-Haiphong	Hanoi-Haiphong-Yunnanfou	Foreign
Một năm	6 $ 00	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 80	12 $ 00
Các tháng	»	3 . 00	3 . 50	3 . 00	3 . 00	»
Sáu tháng	3 . 00	3 . 50	3 . 25	3 . 25	3 . 30	6 . 00
Ba tháng	1 . 50	1 . 75	1 . 60	1 . 60	1 . 65	3 . 00
Một tháng	0 . 50	0 . 60	0 . 55	0 . 55	0 . 60	1 . 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur: F. H. SCHNEIDER
Directeur: NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef: PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant: NGUYỄN-V.-LOÃN

Adresse télégraphique: TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0=065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 la c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . : 0$15 la c/m
Réclame dans la 1re page. . . : 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 la c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái ý-kiến tôn-sùng cổ-đạo

Mới đây ông chưởng-giáo trường Pháp-Việt tỉnh Quảng-bình có làm giấy trình quan thủ hiến bản hạt, xin từ nay về sau, cứ mỗi năm đến ngày tế đinh (ngày tế đức Khổng-tử) cho các học-trò đến Văn-miếu xu bái, quan tỉnh đã tư về Học-bộ để thỉnh và đã phụng Hoàng-thượng chuẩn y rồi; bắt đầu từ sang năm, đến ngày tế đinh, thì học-trò trường Pháp-Việt tỉnh Quảng-bình sẽ đến dự lễ ở Văn-miếu cả.

Nước Nam ta từ trước theo học chữ nho, nhờ có Khổng giáo huấn rèn, tâm cương ngũ thường, khoa thuần-lý rất là trọng, lễ-nghĩa liêm sỉ, cách cư xử rất là nghiêm, mấy nghìn năm văn nghiễm nhiên là một nước có văn-hiến, có trật-tự, mà nền phong-hóa trong xã-hội cũng nhờ đó mà gây nên. Nho giáo có công ở nước ta rất là to, ai ai cũng đều công nhận cả. Đời nhà Lý dựng ra Văn-miếu ở Hanoi rồi đến đời Lê, mới lập ra mỗi tỉnh một nhà Văn-miếu, một năm hai lần, (tháng hai và tháng tám) tỉnh-thần phụng quốc mệnh tri tế, vừa là tỏ ý tôn-sùng, vừa làm cho nhân-dân trông thấy mà sinh lòng cảm mộ, để bồi dưỡng lấy nền phong-hóa, mà duy-trì lấy nhân tâm thế-đạo, ngụ ý rất là sâu xa.

Từ khi nước Pháp lập chánh-phủ Bảo-hộ ở nước Nam, lễ ấy cũng vẫn để y nguyên, vừa là kính trọng các lề-tục lưu truyền của một dân-tộc, lại vừa có ý muốn cho người mình bảo tồn lấy cái nền văn-minh cũ vậy. Từ ngày học cũ bỏ đi, học-thuật mới thịnh hành, ai cũng nô-nức khuynh-hướng về đường tân-học, phàm việc gì thuộc về cựu học, đều cho là chổi cùn rẻ rách mà muốn quăng bỏ đi. Đó là vì thấy các nước văn-minh phát-minh được nhiều khoa-học hay, chế tạo được nhiều máy móc mới, người càng ngày càng khôn, nước càng ngày càng mạnh; mà ngành lại xét đến mình, thì thấy mình tri thức chưa được khai thông, kỹ nghệ chưa được tinh xảo, thương mại chưa được phát đạt, phàm trăm nghề nghìn nghiệp, đem so sánh với người, thì đều kém thua, bèn đem lòng quá khích, đổ tội cả cho nho-học, mà nghị luận mới thiên-lệch đi. Những bọn tân-tiến thiếu-niên, non người trẻ dạ, tử bé đã theo học chữ tây, lại hằng nghe những nhời bài bác nho-giáo như thế, thì trách nào trong lòng không xiêu đi, còn nghĩ gì đến nho đạo, còn thiết gì đến Khổng giáo, dẻ có khi lại cho việc tế lễ là phiền-văn, mà nhạo báng chê cười nữa.

Nhưng không phải thế đâu; người ta đến nỗi yếu hèn, không tránh khỏi vòng liệt-bại ở buổi tri-lực cạnh-tranh này, là tại học theo lối cũ của Tàu, chuyên trọng có một nghề văn-chương khoa-cử, đó là tại mình học sai đường lạc lối, chớ có phải lỗi tại Khổng giáo đâu. Vả lại, bây giờ nước ta tuy rằng hèn yếu, mà còn giữ được đôi chút lễ nghĩa, còn biết đường ăn ở với nhau, cũng vì Khổng-giáo đã thấm thía vào trong óc người mấy nghìn năm, thế thì công Khổng-giáo ở nước ta, đến bao giờ cũng vẫn nên ghi nhớ.

Bây giờ tri-thức tuy cũng đã mở-mang, thực-nghiệp tuy cũng đã hơi chấn-chỉnh, kể về đường vật-chất, thì cũng có tiến-bộ được một vài phần; mà đến lẽ-nghĩa liêm-sỉ là cái tinh-thần Khổng-giáo bồi đắp cho cái nền văn-hiến cũ của nước mình đã hơn ngàn năm nay thì hầu muốn như quên nhãng gần hết. Đó cũng là một điều đáng tiếc. Ông giáo-học trường Pháp-Việt Quảng-bình có ý muốn tôn-sùng cổ-đạo, để bảo-tồn quốc-túy, nhân việc tế đinh, muốn cho học-trò đến văn-miếu xu-bái, cái ý-kiến ấy thật cũng đáng khen thay!

Than ôi! ở đời này là đời nào? người xưa có câu: « Vật bất năng lưỡng đại », nghĩa là phàm ở trên đời không có thể hai thứ cũng lớn lên một lúc, tây-học thịnh thì nho-học phải suy, đó là lẽ thường trong trời đất. Nho học đã đến buổi suy vi, người có lòng lưu thời mẫn thế, dẫu muốn hết sức duy trì, cũng không tài gì cản được dòng nước chảy xuôi: ngay ở nước Trung hoa bây giờ, đã có một bọn xướng lên việc bài bác Khổng-giáo, xem thế thì biết việc đời đương khi thay đổi, thì lòng người khuynh hướng hay thiên. Trường Pháp Việt là trường gì? thầy dạy chữ tây, trò học chữ tây, nhật khóa chương trình, đều dùng chữ tây, thế mà hằng năm đến ngày tế đinh, lại thấy nào trò ấy, quần rộng áo dài, đến dự lễ ở văn-miếu, khiến cho người ngoài trông thấy, hoàng nhiên như những ở nước Nam ba bốn mươi năm về trước, đương buổi cả nước ai cũng chen chúc vào chốn sân Trình cửa Khổng, sùng mộ về việc lễ nhạc y quan, thật là một việc lạ mắt lạ tai mà lòng người dễ sinh xúc cảm. Còn những bọn thiếu-niên học sinh, tòng học ở các trường Pháp-Việt, mà hằng năm mất lại được thấy trở đậu tốn nghiệm, tai lại được nghe chuông khánh vang lừng, nhờ có bài học hay ấy thì chắc là hiểu rằng chức trách của bọn thiếu niên Việt-Nam bây giờ, tuy cốt lo đua đòi về đường học mới, để thâu thái lấy cái học thuyết tư-tưởng mới của người Âu-tây, để mở mang đường tiến hóa cho nước nhà, mà lẽ nghĩa xưa cũng không nên khinh bỏ, văn minh cũ lại càng phải giữ gìn, đó lại chẳng là một cái công việc rất cần thiết ở nước ta đương buổi tân cựu giao thời này dư?

H. T. B.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 và 14 Janvier 1924

Nước Ý đối với hội-đồng Giám-định

Các nhà giám-định nước Ý đã tới Paris.

Một cuộc đá bóng

Trong một cuộc đá bóng thi của hội football association, bọn người Pháp thắng người Bỉ.

Tại hội-đồng các quan đại-sứ

Này mai hội-đồng các quan đại-sứ xét bức thư của nước Đức khiếu-nại về việc kiểm-duyệt quân bị.

Các nước tiểu Đông-minh

Cuộc hội-nghị của các nước Tiểu đồng-minh ở Belgrade đã làm xong công việc. Kỳ hội-nghị lần sau sẽ hội-nghị ở Prague vào tháng juin hay tháng juillet.

Việc Ludendorff

Việc Ludendorff đến tháng février sẽ xử. Xử trong ba tuần-lễ mới xong. Cả thảy có 25 người làm chứng.

Việc nước Ấn-độ

Tin Calcuta. — Một viên linh-tụ đảng Cách-mệnh ở Bengale định bắn vào một viên thương-quan trong ngạch Cảnh-sát; nhưng đạn lại trúng phải một người Âu-châu bị hại.

Đảng Xã-hội tại xứ Saxe

Đảng Xã-hội tổ tình tín cậy với viên thượng-thư bị bắt. Họp phản đối việc thiết quân-luật, và yêu cầu chánh-phủ trung-ương rút quân lính về.

Máy chiếc tàu bị nạn trong trận gió vào mới rồi

Một chiếc tàu nước Ý tên *Curie* và một chiếc tàu nước Hi-lạp tên là *Eugenia* đã tới Ferrol, (Tây-ban-nha) đều bị hư hỏng nhiều chỗ. Linh thủy và quan võ nhiều người bị thương.

Hỏa-xa trượt bánh

Tại Alicante (Tây-ban-nha) một giây hỏa-xa vào trong ga trượt bánh, 15 người thương, năm mất tích nặng.

Tin Trung-hoa

Ngày 7 Janvier 1924

Ngô-cảnh-Liêm sắp sửa về Bắc-kinh

Có người khuyên Ngô-cảnh-Liêm về Bắc-kinh, hợp sức với Vương-lan-Đình tổ-chức nội các.

Tin Bắc-kinh

Có người khuyên Tôn-bảo-Kỳ khai nội-các hội nghị, điều đình việc dụng binh ở Chiết-giang. Tôn thấy Cao-lãng-Uất không đi, và nghị viên yêu cầu quả đáng còn trù-trừ chưa định.

Ngô-cảnh-Liêm muốn khuynh đảo Cao-lãng-Uất

Ngô-cảnh-Liêm có ý dọa Tào-Côn rằng nếu Tào không làm theo ý mình, thì sẽ tuyên bố việc Tào đút tiền mua phiếu bầu tổng-thống, và xin Tào phải bắt Cao-lãng-Uất từ chức, thì mình mới chịu về Bắc-kinh.

Vương chính-Đình đã khởi trình về Trung-hoa

Vương-chính-Đình đánh giây thép cho Tào-Côn nói rằng ở Nhật-bản đã khởi trình, độ giăm ngày nữa thì về đến Bắc-kinh.

Công-sứ đoàn đối với việc Chiết-giang

Công-sứ các nước đối với việc dụng binh ở Chiết-giang, rất là chú ý, đã đánh giây thép cho các quan lính-sự và đã sai quan binh đóng ở Bắc-kinh sang phía nam cùng tra xét việc

Trương-bá-Liệt sang Thiên-tân

Trương-bá-Liệt viết thư xin vào yết kiến Tào-Côn, Tào không giả nhời; cũng không tiếp kiến: Trương lấy làm phẫn hận, tiền đồ ra Thiên-tân.

Tôn-Văn định cử đại binh đánh Huệ-châu

Tôn-Văn khai quân sự hội, định chia quân làm năm đường sang đánh Huệ-châu.

Tin Quảng-đông

Thương-dân ở Quảng-đông xin cử Tử-thiệu-Trinh làm tỉnh trưởng.

Tin Trường-châu

Tập-phỉ quân của Từ-thụ-Vinh (đóng ở Trường-châu) xung đột với quân đội Lưu-ngọc-Sơn, hai bên đánh nhau dữ lợn lắm; Tôn-Văn được tin, đã sai người sang điều đình yên rồi; đến ngày 4 janvier hai bên lại xung đột, súng nổ nhà cháy, tử sàng đến chiều, mà tranh chiến chưa yên, chưa biết kết quả ra làm sao.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Những câu hát bị cải chánh mất cả ý nghĩa tinh thần

« Thương nhau cỏi áo cho nhau, về nhà mẹ hỏi, qua cầu gió bay », mà có người sửa lại là: « Thương nhau để non về đâu, về nhà mẹ hỏi qua cầu gió bay ». Vì cho là cái áo đã mặc vào trong mình rồi thì làm sao mà gió bay đi được, nên chỉ sợ vô lý, mới phải sửa lại cái nón đội trên đầu, chớ có biết đâu là chính bởi cớ vô lý, nên chị người ta mới đặt ra câu hát ấy để mỉa mai ả con gái đã cỏi áo cho trai, mà về nhà mẹ hỏi lại còn ngoen ngoén đỏ cho là tại qua cầu bị gió bay đi mất; nghĩ cũng đáng cười thay cho chị ả, nặng vì tình mà mất trí khôn.

. . .

« Mẹ già ở chốn lều tranh, đói no không biết rách lành không hay », mà có người sửa lại là: « mẹ già ở chốn lều tranh, sớm tuâu tối viếng mới đành dạ con ». Vì cho là bất hiếu, nên mới sửa lại như thế, để cho tròn cái bổn phận của kiếp tử đối với từ thân; chớ có biết đâu chính là bởi cớ cách trở quan san, lỗi đạo thần hôn định tỉnh, khiến cho đau lòng con trẻ xót phận mẹ già, nên chi mới phát ra những giọng ai oán não nùng khôn xiết; đáng thương thay cho những kẻ nặng vì chữ hiếu, mà phải mang câu bất hiếu với đời.

. . .

« Đói lòng ăn nửa trái sim, uống lưng bát nước đi tìm người thương ». Cốt đi cho kịp để tìm cho thấy người thương thì chẳng những là đợi ăn cơm uống nước rồi mới đi; dẫu vớ được một trái sim, bị sâu ăn mất nửa, còn được một hớp nước rót vô bát không đầy, thì cũng ăn cũng uống mà đi cho gặp bạn.

Hát như thế mới có ý nghĩa, chớ nếu sửa lại là « Đói lòng ruột sát tận tim, uống lưng bát nước đi tìm người thương. » ; đói lòng đã đến nỗi ruột sát tận tim rồi, may mà chỉ ních vô có lưng bát nước, chớ nếu nốc cả bát nước đầy, thì đi làm sao cho nổi mà tìm người thương.

« Tưởng rằng chị ngã em nâng, hay đâu chị ngã em bưng miệng cười » chị ngã, em ngó thấy đã chẳng chạy lại mà nâng chị lên, lại còn nỡ lòng nào khúc khích đứng cười, tay bưng lấy miệng; cái cười là cười cay độc, cười độc-ác, nên chị liệc mất mà rủng mình; chớ nếu như « Tưởng là chị ngã em nâng, không hay chị ngã em mừng em reo » như rứa thì em hãy còn nỗ dại lắm, em có biết gì đâu mà nhọc lòng thiên hạ phải chê, khen, mai mỉa.

(Còn nữa)

Phụng-Bình Tourane

CÁI CHƯƠNG-TRÌNH CHẾ-TẠO HẢI THUYỀN CỦA NƯỚC PHÁP

Ông nghị-viên Paul Denise, mới thay hội-đồng coi về việc hải quân soạn tờ trình về bản luật-pháp cho phép chế-tạo các hải-thuyền.

Theo như bản dự thảo luật-pháp ấy, thì trong khoảng từ năm 1925 đến năm 1930, quan thượng thư bộ hải-quân được khởi-công đóng những tàu sau này:

6 cái khinh tuần dương hạm 10,000 tấn.
15 cái ngư-phóng ngư-lôi 4.000 tấn.
24 cái ngư-phóng ngư-lôi 1.450 tấn.
4 cái tàu ngầm 3.000 tấn.
2 cái tàu chở cốt mìn 4.000 tấn.
4 cái tàu dầu hỏa 10.000 tấn.

Số tiền chi vào việc ấy tính ra mất 2.356.000.000 quan.

Nói chuyện Xiêm-la

Bản-quán tiếp được bài sau này:

Độc-giả thấy hai chữ Xiêm-la, chớ nên coi thường mà chẳng chịu đề-ý đôi chút. Chớ nên tưởng rằng Xiêm-la bao giờ cũng là một nước hèn, bao giờ cũng nằm « ỳ ỳ » ra đấy, con đường văn-minh đã đâu bước được mấy bước. Không, xin chớ nên tưởng như thế mà mắc một sự lầm lớn — như hồi tôi đương còn ở nước nhà vậy.

Tôi mới bước chân vào kinh-đô nước Xiêm, thấy cái vẻ văn-minh Âu, Mỹ từ phía trang hoàng; quang-cảnh ấy làm cho tôi đã một hồi rối trí. Trước kia, tôi đương còn ở nước nhà, vẫn yên trí rằng tỉnh Bang-kok để đâu cũng như tỉnh Hải-phòng của ta, đâu nước Xiêm cũng như người Lào, người Cao-miên. Nay mới biết rằng trí nghĩ xưa kia khác xa với mắt trông thấy bây giờ. Cái điều lầm cồn con ấy thì có làm sao đâu? Ấy thế mà cũng kỳ thay! mấy ngày ấy tôi lấy làm thẹn thò cho trí tôi hết sức. Trong sự thẹn thò ấy lại phát-biểu ra một cái ý rất xấu. Ý ấy là tôi không công nhận rằng: cái quang-cảnh đẹp đẽ rộn dịp của thành Bang-kok là có thật, nhưng mà là giả dối, là đánh lừa con mắt người ta, cần phải tra khảo cho ra lẽ mới được. Bởi thế cho nên tôi đã dùng mất nhiều thì giờ mà tra xét tỉnh Bangkok và nước Xiêm; nay lòng tôi đã được tỏ tường, tôi vội viết bài này lên báo để đồng-bào cùng xem và cùng nghĩ.

Bài này tôi viết ra đây có lẽ dài thì phải. Nhưng nếu độc-giả trông thấy một bài nào dài chán mà không chịu đọc, tác-giả định viết một bài nào dài sợ mà không dám viết, thì trong thiên-hạ học-vấn cùng kiến-thức chẳng là hoài lắm ru?

Muốn học cho rõ văn-minh một nước ra làm sao, trước ta phải nên khảo lịch-sử nước ấy.

Những người Ai-lao trước kia là ở về miền Vân-nam dẫu dẫu đi xuống, tụ họp và ở giải rác những ngon sông Mênam và men bờ sông Mékong. Phía nam và ở giữa Xiêm-la thì lúc ấy có những người Khmer (Cao-miên). Đến thế-kỷ mười hai, giống Ai-lao và giống Khmer vì sự gần gũi như thế mà pha lẫn nhau rồi sinh ra một giống gọi là Thaï nghĩa là người Xiêm bây giờ. Một hồi giống Thaï này cùng với một vị hoàng-tử của họ tên là Uthong đã xâm vào cõi Khmer mà tàn phá rồi lập kinh-đô ở tại Sukhotai. Sau đến đời vua của họ là Ramkamhing, họ lại đuổi giống Khmer cho tới địa phận Cao-miên, rồi nhân thế họ chiếm được một cõi lớn lao tức là Xiêm-la bây giờ.

Không những là giống Thaï đã đánh nhau với giống Khmer nghĩa là người Cao-miên, mà họ lại còn đánh nhau với người Miến-điện và người Ai-lao nữa. Những sự đánh nhau ấy xem ra thì thường thường, không hề thấy dừng tay

Đến thế-kỷ mười bốn thì kinh-đô Sukhotai đổi dời xuống Ayuthia. Kinh-đô Ayuthia này đến thế-kỷ mười tám người Miến-điện phá nát mất và lại bắt mất vua nữa. Lúc đó có một tay anh-hùng tên là Chao-tak-Sin cha Khách mẹ Thaï khởi lên đánh đuổi người Miến-điện rồi lập kinh-đô tại Bangkok giữ mãi đến ngày nay được. Chao-tak-Sin một khi đẹp được giặc Miến-điện thì tự xưng mình lên làm vua. Khi đã gắn gia thì phát ra chứng điên. Trong lúc điên ấy, Chao-tak-Sin đã làm nhiều điều ác và ý lại muốn triệt đạo Thiên-chúa trong nước mình đi, bởi vậy nên những người có chức phận to-tát bèn ấy bàn định nhau mà bắt đem giam rồi mang ra chém. Có một viên nguyên-soái tên là Phya Chakkri thắng trận ở miền Cao-miên được triều về nối ngôi vua. Ông Maha Rajiravudh là vua Rama VI đương-thời cũng là giòng-dõi Chakkri mà ra.

Người Âu-châu sang Xiêm-la. — Cuối thế-kỷ mười lăm, người Y-pha-nho đã đến Xiêm-la, song không có mở mang gì cả. Sau đến người Bồ-đào-nha thì giao thiệp với người Xiêm đã nhiều, rồi đến người Pháp, người Hà-lan và người Anh thì con đường giao-thông của người Xiêm với các người Âu-châu lắc lẩy đã rộng rãi rồi. Năm 1600, người Hà-lan lập nên một chỗ ở tại Pakla họ gọi là New-Amsterdam của họ (Amsterdam mới). Năm 1640, một trận gió bão duyên đưa đẩy một cừu giang-hồ người Hi-lạp tên là Constance Phanicon tới đất Xiêm-la và có đôi chút công với người và đã mua được tấm lòng vua Pra Narai, khiến cho nước Xiêm buổi đó đã có một tay thương-thư người ngoại quốc. Constance Phanicon làm thượng-thư rất nên hách-dịch, người Xiêm (Thaï) cho chi người Âu ai cũng có bụng hờn và ghét. Những người Âu-châu nói đó nói và là một kẻ ít học, hám-lợi, hẹp-hòi, ích-kỷ duy chỉ được một tính mạnh-bạo là thương ma thôi. Người Xiêm nói và là có bụng cướp ngôi vua. Song xét kỹ ra thì không phải, ý và là muốn kêu người Pháp vào ở Xiêm-la, muốn cho vua nước Xiêm đi đạo Thiên-chúa. Và là người Hi-lạp tại làm sao và không gọi người Hi-lạp mà lại gọi người Pháp sang? Tại rằng nước Hi-lạp buổi ấy đương hèn-yếu không đủ sức như nước Pháp đã là cường-quốc rồi. Chuyến gọi người Pháp ấy, vua Pra Narai có sai sứ sang Tây, sau vua Pháp Louis XIV cũng có sai sứ sang Xiêm và có gửi quân Pháp sang nữa. Người Xiêm thấy thế có chịu đâu, loạn tức thì nổi lên. Đứng đầu một ông tên là Pra Petracha. Lắm lộng ông giận dữ Constance Phanicon quá đến nỗi giận lây sang cả người đã thương-yêu và là vua Pra Narai, ông bèn giết hết Hoàng-tử nối ngôi. Vua lúc bấy giờ mắc bệnh không thể chống đương được. Constance Phanicon thì bị một tên lính giết tại Lapbiccri. Quân Pháp và những cố đạo phần nhiều bị giết, còn sót người nào thì Pra Petracha tha cho và thả xuống một chiếc thuyền buồm thuận gió đưa đi. Năm 1893, người Pháp cũng người An-nam sang tuần tiễu ở bờ cõi nước Xiêm. Người Xiêm có chống cự và có giết mất một người Pháp-quốc tên là Grosgurn cùng quản lính. Bởi thế cho nên người Pháp cùng người An-nam mang hai chiếc chiến-thuyền chạy thẳng vào sông Mênam để vấn tội Xiêm-la. Hai bên đánh cự nhau, súng đại-bác nổ ri-rầm, 17 người Xiêm chết, 3 người Pháp chết. Người Pháp bắt đền 3.0 0.000 phật-lăng. Người Xiêm trước còn do-dự, sau biết sức mình chưa người, sức yếu của là, nên chịu đền. Cũng vào lúc ấy, người Pháp đã chiếm được tỉnh Chantaboon của Xiêm-la; mãi sau mới đổi lấy Luang-Prabang (ngày xưa thuộc về Xiêm-la).

Theo như những nhời giao-ước nước Xiêm cùng nước Anh thì nước Xiêm nhường cho nước Anh những tỉnh Puket, Kelantam, Tringanu (tỉnh này là một phần lớn của đất Mã-lai (Malaisie) chứa nhiều mỏ ; cùng với nước Pháp thì nước Xiêm nhường cho Pháp những tỉnh Luang-Prabang, Battambang, Talisap và hết cả địa phận ven bờ phía đông sông Mékong. Các cường-quốc bây giờ đối đãi với nước Xiêm ra cách bằng-hữu thân mật, kể cả nước Nhật-bản ở Á-đông này nữa. Nhiều nước lập lãnh-sự ở Xiêm, và Xiêm cũng có lãnh-sự ở các nước.

Người Á-đông ở Xiêm-la. — Nước Xiêm không những là giao-thiệp với các nước Âu-châu. Ở Á-đông trước kia lại còn giao-thiệp với người Ấn-độ mà mượn chữ và học đạo Phật cùng văn-minh, giao-thiệp với người Trung-quốc về sự buôn-bán. Người Xiêm, ngày xưa cũng như người An-nam ta, vẫn nhận Trung-quốc là nước lớn, năm năm vẫn cống một thứ cây làm bằng bạc có hoa bằng vàng. Trong nước Xiêm lại có những người An-nam, Mã-lai, Mohn, Malabar và Nhật-bản. Hiện bây giờ thì trong nước Xiêm nhất là ở Bangkok chẳng luận người nào, hết cả đều có mặt.

Đại để cái lịch-sử Xiêm-la như thế. Bây giờ ta đã hiểu qua cái lịch-sử ấy rồi ; vậy trước khi ta muốn làm cho xác-đáng cái văn-minh của Xiêm, ta nên kết luận sơ-sài cái lịch-sử ấy lại nghĩa là phô bày cái tình cảnh đương thời của nước ấy.

(Còn nữa) Đỗ-duy-Nhạc

Cái hại cờ bạc bao giờ tiệt được ?

Người ta sinh ở trên đời, ai cũng có tính ham muốn, khi công việc xong, thì giờ rảnh, phải tìm sự chơi vui để làm cách tiêu khiển ; ai cũng có quyền tự-do của mình, để chọn điều vui thú làm sự tiêu-khiển riêng của mình. Nhưng đã gọi là sự vui thú, thì phần nhiều có sự hư hại ở trong ; người ta tuy có quyền tự-do của mình, mà cũng phải có tri-khôn để phòng sự hại cho mình và phòng-sự hại lây đến người khác ; vì quyền tự-do phải biết lợi-dụng, không biết dùng mà hại đến mình, thì là người ngu ; quyền tự-do phải có giới hạn, dùng quá đi mà hại lây đến người khác, thì là người có tội.

Trò vui chơi ở trên đời chia ra làm hai thứ : một là thứ chơi thanh-nhã, đã đủ được tiêu-khiển tháng ngày, mà lại có ích cho thân-trí hay là cơ-thể, như là chơi sân bắn, chơi cầm kỳ, hoặc là làm thơ, hoặc là coi sách, những người tư-tưởng cao thượng, tính khí điềm-đạm, thường hay mượn cái thú ấy để di-dưỡng tinh tình trong lúc thì giờ nhàn rảnh. Còn một thứ nữa thì là một cái bẫy sắt, một vị thuốc mê của nhân-loại, ai đã mắc vào thì luống cuống mà khó gỡ ra, mê man mà khó tỉnh lại, cái vui thú độc ác ấy là rượu sắc, yên và bạc. Bốn điều ấy là bốn cái hại thật to, không phải nói thì ai cũng biết, hại đến tiền tài, hại đến tính mệnh, hại đến gia-đình. Mà than ôi ! Bốn điều ấy hợp với cái tính thiên-nhiên của người ta, không phải dạy mà hay, không phải học mà biết, nếu không có nghị-lực mà tự ngăn cấm lấy mình, thật khó, lòng mà chừa được cái tính xấu ấy.

Ở nước ta mấy năm nay học-thuật đổi mới, phong-tục đổi mới, nước Nam mấy nghìn năm cũ hình như đổi mới lại cả, thế mà ai ngờ bốn cái tật cũ ấy, còn cứ giữ lấy khư khư, không những là không đánh thức nhau cho tỉnh giấc mê, mà lại dắt dìu nhau cùng vào hố lửa ; gặp buổi người khôn của khó, mà mình lại thêm thói hư hoang, đương khi đua khéo tranh khôn, mà mình tại tự cam bạo khí ; ở các thành-phố lớn, người phạm bốn tật ấy càng ngày lại càng nhiều, thấy đã loạn mắt mà nghĩ lại thương tâm.

Trong bốn thứ ấy, hại nhất là nghề cờ bạc, là vì nhiều người ham hơn ; mà nhiều người ham hơn, lại là vì cái thế lực đồng tiền. Đồng tiền đã rất có thế-lực, mà máu tham lại là tính thiên-nhiên của người ta ; thấy người có mà muốn bóc lột, không mất công mà được tiền nhiều, trừ cách ăn trộm ăn cướp ra, chỉ có nghề đánh bạc, là yên ổn mà lại mau ; vì thế mới sinh ra quân-tam tụ-ngũ, hát-trỉ hô-lô, bỏ bả nhau bằng quân bài, đánh cạm nhau bằng đĩa bát, người nào may có đầu rắn giắt lưng, ngồi một chốc mà có tiền trăm bạc chục, gặp đỏ lại càng ham, tiền dễ được thì không tiếc, không những là tiền cờ bạc gác ngoài sân, mà sinh được lợi gì khác, mà là dễ được dễ tiêu, sinh ra nhiều sự tồn hại nữa, nào trù-quán, nào ca-lâu, nào hoang dâm dật, số tiền được đó lại là cái chủ động lực của các điều hư. Người thua thì nóng lòng nóng ruột, mong thu về cái tiền vốn của mình, gỡ ra không được, lại phải theo đuổi kỳ cùng ; đến khi mang công mang nợ, bị tội bị tù, mà vẫn còn mê man chưa tỉnh. Thương thay ! cũng nhiều người có thông-minh, có học thức, mà ngỡi vào đám bạc, làm đến đồng tiền, thì thông minh lú cả lại, học thức mất cả đi, bao nhiêu tính thần hồn phách chui vào trong quân bài cái bát cả, đem cả tính mệnh tài sản ra nuôi một lũ du thủ du thực lấy nghề cờ bạc làm sinh-nhai.

Này thử vào sòng bạc to mà xem tình-hình người đánh bạc, người thua thì nóng lòng sốt ruột, đỏ mặt tía tai, dầu tóc bơ-phờ, mặt mũi ngơ ngác, thấy tiền mất mãi thì khủng giận mà nói càn, thấy người được mãi thì ghen ghét mà vặc bậy, khôn có câu thô tục gì mà không nói đến, không có cách đê-tiện gì mà không giở ra, tình trạng ấy thật không đáng thương mà lại đáng ghét. Còn tình trạng người được lại càng đáng ghét hơn, thấy đống bạc to trước mặt, thì đắc chí mà nói ba-hoa, sớ túi bạc nặng trong mình, thì mãn nguyện mà bỏ bi-hửng. Tấn-kịch ấy nếu chụp ảnh mà cho thiên-hạ xem, thì thật là một bức tranh truyền thần khôi hài hay nhất trong thế giới. Tây-triết có nói : người được vui mừng mà nói ba hoa, người thua buồn rầu mà mặt mũi tiu nghỉu, cũng đều đáng trách đáng chê cả. Câu danh ngôn ấy thật là một cái thiết-án của người đánh bạc.

Có người nói rằng cờ bạc cũng là một thứ để mua vui trong lúc thì giờ nhàn rảnh, nói thế là sai, đã vào sòng cờ bạc, mong ăn thì phải lo thua, đã thua thì phải lo gỡ, cho nên ngồi vào đám bạc, thì cái lo đã bắt đầu ngay, mà cái lo ấy đến lúc tan sòng bạc rồi mà còn chưa hết, thế thì gọi là mua vui mà kỳ thực là đem tiền đi mua lo.

Mấy năm nay, Chánh-phủ bảo-hộ đã xét thấu đến cái tình chất người ta, muốn trừ hại cho quốc-dân, mà cờ bạc lại càng nghiêm cấm. Mà than ôi ! phép nước tuy nghiêm mà biển trá bách đoan, tệ cờ bạc vẫn chưa trừ hẳn, bạc phong-lưu niên-thiếu, theo cái chủ nghĩa khoái-lạc, lấy đỏ-trường làm chốn vui chơi, bậc khuê-các giai-nhân, hiếu lắm chữ tự-do, cũng riu-rập chi em, chen vai vào sòng đỏ-bác. Không những là bọn hào-hoa công-tử, ngồi yên chẳng lẫn, mà đúng tay vào chàm ; mà đến bọn yếu-điệu thoa-quần, cũng phá hết cái phòng-phạm cần-nghiêm, mà dật nhau xuống bố. Mẹ không giữ được con, anh không ngăn được em, vợ chồng không khuyên-bảo được nhau, trống đánh xuôi, kèn thổi ngược, chồng ăn chả, vợ ăn nem ; mất cơ mất nghiệp, làm tan-nát cả gia-đình ; mang tiếng mang tai, lại điếm-nhục đến tiên-tổ, cái thảm-họa ấy thấy cũng đã nhiều. Người ta chỉ nên nghĩ đến hai câu này : một là phép nước phải kiêng ghê, tuy ăm-mưu phòng-thủ đến đâu mà trong buồng kín, trên gác cao, cũng không thoát khỏi được cái tài phát giác trích phục của đội trinh-thám của nhà nước ; hai là nghĩ đến cái vui chơi không được mấy, mà cái khổ-não đã đến ngay sau lưng, bao nhiêu người khuynh gia bại sản, phải tội phải tù, gương trước mắt treo ra thật sáng. Người đã mắc đại thì phải hối đầu tỉnh lại, người còn thanh-tỉnh thì phải mở mắt trông xa, đừng để cho cái máu mê xấu ấy, cái tập tục hư hỏng nó làm hại đến thân-danh mình, hại đến gia-đình mình, mà ảnh-hưởng đến cả cuộc tiến-hóa của tổ-quốc.

Đã ba năm nay, ở Thượng-hải có lập ra một hội, gọi là hội Gia-đình nhật tân, khi đầu chúng vì có một bà hám cờ bạc quá, người chồng mới rủ anh em bạn lập ra hội ấy, lấy giới bác giới tửu làm mục-đích, và khuyên bảo nhau việc cải-lương gia-đình. Rồi sau người vào hội một ngày một đông, không những là bỏ ấy bỏ được nết hư mà thành ra một người hiền nội-trợ, mà lại gây được hạnh-phúc cho bao nhiêu gia-đình ; cái kết-quả hay ấy thật đã thỏa lòng người sáng-lập. Cái bệnh cờ bạc ở nước ta, phát sinh đã lâu, mà bây giờ là đương thời-kỳ kịch-liệt, cái tôn chỉ của hội gia-đình cải-lương, thật là một vị thuốc đối bệnh của nước ta bây giờ. Nếu người ta ai có nhiệt-thành, có nghị-lực, theo tôn-chỉ ấy mà lập ra hội, đương lúc người ta bị cái thảm-họa cờ bạc này, tất là nhiều người hoan - nghênh, nhiều người tán-trợ, mà chắc cũng có kết-quả hay, trước là trừ thảm-họa cho gia-đình, mưu hạnh-phúc cho quốc-dân, sau là giúp việc cải lương vậy.

X.

Cuộc thi thơ

Của Noé-ray-Quyên xướng

MDXXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kia miếu văn xưa cột giữa dòng.
Giường cột đứng đầu ba cõi Việt,
Non sông mở mặt một trời Đông.
Rừng nho cây cối nay là cỏ,
Nền nước khuôn vầy vốn chẳng cùng.
Còn miếu còn văn còn đạo thống,
Làm gương quốc-túy để soi chung.

Nguyên - Kỳ
34, Phố hàng Mành, Hanoi

MDXXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Bia đá bền ngang cõi nhỏ Nùng.
Danh-giáo muôn thu tôn Khổng thánh
Khải-mông trăm họ nhớ Vương công.
Văn thần thuở trước nhờ nên mặt,
Nữ-sĩ ngày nay cũng nức lòng.
Vua Lý xây nên tòa kỷ-niệm,
Xuân thu tưởng tượng thánh phù-[công.

MDXXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Rạng vẻ con tiên với cháu rồng.
Cửa Giám ra vào chân để bá,
Các Khuê lên xuống gót hầu-công.
Hương thư ngào ngạt vùng Nam-Việt
Mùi đạo thơm tho cõi Á-đông.
Miếu mạo nguy-nga bia đá vững,
Lý, Trần, Lê, Nguyễn phụng thờ [chung.

Trần-duy-Trịnh, Bảo-lộc

MDXXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vật đổi sao dời miếu vẫn không ?
Giáo hóa nguồn khơi dòng bến Tử,
Cung tường mấy tòa đỉnh non Nùng
Bia khoa giáp vững tăng rùa đá,
Rặng cỗi cây reo tiếng qua đồng.
Nền nếp dựng từ triều Lý-đế.
Gió Âu mưa Mỹ đạo khôn cùng.

MDXXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ nguyên triều Lý khởi công.
Cỗ Giám bóng cây còn sắc biếc,
Khuê-văn nét vẽ chẳng phai bông.
Mạch từ Đông-Lỗ hương còn thoảng,
Học đầu Tây Âu đạo vẫn sùng.
Bia đá bảng vàng nêu-nếp cũ,
Làng nho ta cỏ nhớ hay không ?

Trần-văn-Thường
11, Rue des Tasses, Hanoi

MDXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu đâu đây cỏ phải không ?
Chín nhận cung tường trơ dấu cũ,
Một nền thánh đạo khắp soi chung.
Ngại vàng bia đá khoe trăm vẻ,
Cửa Giám lầu khuê ngất một vùng.
Cảnh đó người đâu khôn xiết thấy,
Vẫn còn danh tiếng với non sông.

Phạm-quang-Yến
Rue de Hậu-môn, Hưng-yên

MDXXXVII

Nghìn năm văn-vật đặt Thăng-long,
Cỏ-miếu cung-tường bát-ngát trông.
Bia tạc khoa danh triều đại Việt,
Nền ghi trỗ-đậu nức trời Đông
Giếng còn lai-láng nguồn Trâu-Tử,
Cây vẫn bùm-tum gốc Lạc-Hồng.
Qua miếu hỏi ai ai đấy nhỉ ?
Trời xanh thăm thẳm biết cho không?

Nguyễn-xuân-Hăng
Làng Văn-hoàng, Hà-Đông

MDXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo mạch gây lên tự Lý-tông.
Nối vận huyền ca từng cõi Bắc,
Truyền hương trỗ-đậu nức trời Đông
Bảng vàng sắc lẫn trăng dòng Nhị,
Bia đá rêu in tuyết núi Nùng.
Chớ ngửi cỏ kim mờ nét ngọc,
Càng trông càng tỏ vẻ hoa-phong.

Phạm-quang-Thi
Phó-tổng tổng Đông-khê, Haiphong

MDXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Không còn ghi cõi Á-đông.
Bốn mặt cỗ-tường cây cối rợp,
Một nền văn-hiến khói hương chung
Kia bia khoa-giáp rêu càng biếc,
Nọ gác khuê-văn nét vẫn hồng.
Trải mấy tang-thương hồn quốc-túy,
Cương-thường đứng vững với non [sông.

MDXL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu rày xem luống chạnh lòng.
Gió tạp cang-thường trơ gạch mốc,
Mưa sa cỗ miếu nhạt son hồng.
Nguồn văn lai láng lòng sông Nhị,
Hồn chữ mơ-màng đỉnh núi Nùng.
Bia hoạn rêu phong ai kẻ tách,
Bảo-tồn quốc-túy nhẫn nhe chung.

Trần-xuân-Sinh, Thái-hà

MDXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Du-khách quan phong phải chạnh [lòng.
Kia gác Khuê-văn làn cỏ áy,
Nọ bia Hồng-đức dấu rêu phong.
Quí-mộ dấu vững nền Lê Lý,
Linh-từ dường theo bóng Lịch-Nùng
Ai nấy giữ gìn cơ-chỉ cũ,
Rồi ra tân-học mới trọng mong.

MDXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nửa đã văn-minh mới lạ lùng.
Hậu Giám dấu còn nền thánh học,
Đô thành đâu thấy nết nho-phong.
Môn đình thi-lễ cơ hồ lỗn,
Tường bích luân-thường dễ muốn [long.
Các bạn thanh-niên tân tiến hỡi,
Biết chăng hồn nước ở đây không.

Phạm-Châu, Cao-du, Phú-thọ

MDXLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là đây có phải không ?
Nùng Nhị mấy lần qua khói lửa,
Cung tường vẫn vững với non sông.
Nhập nhèm bia đá rêu mờ mịt,
Hiu hắt lầu văn gió lạnh lùng.
Mới biết không riêng là cửa thánh,
Tư văn đến cả bạn quần hồng.

Vũ-do-Chi
294, Rue du Protectorat, Nam-định

Cải chính

Bài thơ thi của ông Ng-văn-Quế giáo học phủ Lạng-giang đăng ở kỳ báo số 1909 ngày thứ tư 1er août 1923 có sắp lầm chữ *Tố* ra chữ *Cổ*, nay xin cải-chính lại cho đúng.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 26 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch
Thứ tư 16 janvier 1924
8 Marcel

Âm-lịch
11 tháng 12 năm Quí-hợi
Ngày Giáp-ngọ
Hành Kim, Sao Sâm, Trực Chấp
KỴ: Khai sương, Phòng trái
NGHI: Tế tự Hôn-nhân, Di-cư, Tu-tạo
Động thổ. An-táng.

Giá bạc. — Kể từ ngày 15 Janvier 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 $ 60

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 15 janvier 1924 :* — 3 ·/. 62.55. — 3·/. Thứ hoàn vốn dần 65. — 4·/. 1917 55.10. — 4 ·/. 1918 54,10 5·/. 1915 1916 67.45. — 5./· 1920 82.95 — 6 ·/. 1920 79.30.

Quan Thống-sứ đi Phúc-yên. — Sáng hôm qua, quan Thống-sứ cùng với quan cai-trị Maillard, thư-ký riêng của ngài có lên Phúc-yên để xem trường dạy học linh khố-xanh. Buổi chiều ngài lại về ngay Hanoi. Đến 18 này ngài sẽ đi Nam-định.

Quan Khâm-sứ Bosc và quốc-vương Luang Prabang về Ai-lao. — Quan Khâm-sứ Bosc cùng với Luang-Prabang quốc-vương đã đi chuyến xe-lửa thứ nhất vào Vinh sáng hôm nay, có mấy chiếc toa riêng của quan Toàn-quyền để các ngài ngồi. Có một toán lính bồng súng chào tại nhà ga.

Trong các quan đi tiễn hai ngài tại ga-ga tai có quan chánh Quản-lý Văn-phòng Le Foi và quan Đại-lý Bernard là đại-biểu quan Toàn-quyền, quan Maillard thư-ký riêng quan Thống-sứ Bắc-kỳ, quan Đốc-lý Hanoi, v. v.

Vở tuồng « NGƯỜI BIỂN LẬN »

Vở tuồng « Người biển lận » (L'Avare) của Molière tiên-sinh, dịch-giả là M. Nguyễn-văn-Vĩnh, mà các tân-cựu học-sinh Cao-đẳng đến 18 Janvier này đem ra diễn ở rạp hát Tây, hiện đã in xong hẳn.

Bán tại nhà M. Lê-hữu-Phúc, 56, Rue du Coton, Hanoi.

Ai ở xa muốn mua xin viết thư về và đính theo tiền cước.

Một quyển giá . . . . . 0$80

Mua mau kẻo hết!!

In có 500 quyển mà thôi.

Các quan đại-hiền. — Đến thứ năm này, quan quản-lý Le Foi sẽ vô Huế trọng nhậm chức Khâm-sứ Trung-kỳ, quan Khâm-sứ Pasquier cũng vô một lượt để bàn giao công việc rồi mới đáp tàu về qui-quốc.

Quan Norès đi thủy phi-cơ sang Lào. — Sáng chủ-nhật vừa rồi, hồi 8 giờ rưỡi, quan chánh sở Kiểm-sát Tài-chính đã đi thủy phi-cơ sang Lào, do viên phó quản Lambert cầm máy. Hồi 12 giờ 30 thì máy ba xuống Vinh. Chừng ngày 9 février thì ngài sẽ về Hanoi.

Sáng hôm qua ở Haiphong cũng cho đem vào Vinh hai chiếc máy, một chiếc để đón quan Khâm-sứ Bosc trở về Vientiane.

Bán một cái xe cao-xu nhà bánh đặc sơn vàng, mới đóng.
Hỏi tại số nhà 10, Cité Jaureguiberry, Hanoi. 3752

Quan nguyên Thống-sứ Simoni. — Quan nguyên Thống-sứ Bắc-kỳ Simoni ở Pháp vừa sang thì đến chuyến tàu *André Lebon* tới nơi này lại trở về qui-quốc.

Đi trường. — Trường Sơ-học ở Đội-sơn huyện Duy-tiên tỉnh Hà-nam trước ở làng Đội-trung nay được đi sang Lệ-xá.

Hội Tri-trí. — Đến thứ năm 17 janvier này, ông Đỗ-đình-Nghiêm diễn-thuyết về « Một đoạn lịch-sử nước nhà : đức Cao-hoàng và ông giám-mục Bá-đa-Lộc ».

Xin mời các ngài hội-viên đúng 8 giờ tối hôm ấy vui lòng đến dự nghe ở nhà Hội cho đông.

Tri-tri hội lai cảo

Ngạch Học-chính. — M. Lưu-Đức, giáo-học hạng sáu tại Haiphong được nghỉ phép 30 ngày kể từ ngày 11 janvier 1924.

M. Bùi-thế-Quỳnh, có bằng Thành-chung được bổ tạm tại trường Haiphong, phụ cấp mỗi ngày là 1 p. 50.

Mme Tạ-thị-Uẩn, trợ giáo thực thụ hạng bảy được nghỉ giả hạn thêm một kỳ nữa là một năm kể từ ngày 1er janvier 1924.

M. Ng-trọng-Cạp, trợ-giáo phụ-tá tại Hạc-châu, phủ Xuân-trường, tỉnh Nam-định được thăng trợ-giáo tập sự.

MM. Nông-ích-Đỏ và Lê-văn-Cung, được bổ trợ-giáo thực thụ hạng tám kể từ ngày 19 janvier 1924.

M. Hoàng-đình-Chuyên có bằng Sơ-học được bổ trợ-giáo tập sự.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

CÁO-BẠCH

Kể từ ngày thứ tư 16 Janvier 1924 trở đi. Mỗi tuần-lễ có hai chương-trình

Chương-trình thứ nhất diễn trong những buổi : Thứ tư — Thứ năm — Thứ sáu và Thứ bảy buổi tối. Thứ năm và thứ bảy ban ngày.

Chương-trình thứ hai thì chiếu trong những buổi : Chủ-nhật ban ngày và buổi tối — Thứ ba buổi tối — Thứ ba ban ngày và buổi tối.

Cứ buổi tối thứ tư và chủ nhật ban ngày thì đổi chương-trình mới.

Bắt đầu từ ngày chủ-nhật 20 Janvier, ban ngày lại chiếu tại chuyến :

BA NGƯỜI NGỰ-LÂM PHÁO-THỦ
của Alexandre Dumas

Mỗi tuần-lễ trong chương-trình thứ hai, từ chủ-nhật ban ngày, đến thứ ba buổi chiếu, sẽ chiếu chuyến ấy, mỗi lần chiếu hai hồi.

Sau chuyến *Ba người ngự lâm pháo thủ* thì chiếu chuyến 20 năm sẽ sau.

Ai-tín. — Bản-quán được tin buồn rằng M. Nguyễn-Đức, thượng hạng phán-sự tại phủ Toàn-quyền là lệnh-đệ ông thám Tảo, vừa thọ chung sáng hôm thứ ba 15 janvier 1924 tại Hanoi, phố hàng Bát, số 36 Năm nay ông hưởng thọ 40 tuổi. Đến 7 giờ sáng ngày thứ tư 16 janvier, thì cất đám, an-táng tại đồng làng Văn-canh, phủ Hoài-đức, tỉnh Hà-đông (đi qua phủ Hoài đến Nhổn rẽ vào).

Bản-quán có lời chia buồn với ông Nguyễn-Tảo và qui-quyến.

Các nhà mua điện nên cẩn thận. — *Công-ty điện-khí Đông-pháp có nhờ bản-quán đăng mấy lời sau này :* « Công-ty điện khí Đông-pháp có lời để các ngài mua điện biết rằng bản công-ty không hề có cho phép người làm nào đi thu tiền tem, tiền facture mua điện, hoặc mua hàng mà lại không giao cho người ấy một cái facture có đề danh hiệu bản công-ty, và chữ viên Thủ-quỹ kiêm Kế-toán M. Renaud, hoặc viên Tổng-giám đốc ký nhận tiền.

Vậy nếu có kẻ nào không mang facture có đủ chữ ký nhận tiền, mà mạo đến thu tiền ở các ngài, thì xin các ngài bảo bắt ngay lấy. Những người đi thu tiền của bản công-ty, đều có một bản giấy ủy-quyền, có chữ ký của viên Kế-toán nhận thực rằng người ấy được phép đi thu tiền cho bản công-ty.

Nhân dịp này, bản công-ty nhắc lại các ngài mua điện việc này, hễ các ngài có điều gì không bằng lòng về những người phần việc chữa đèn, đặt đèn, hoặc các người phần việc khác, thì xin các ngài cho bản công-ty biết ngay. Viết thư thì gởi cho viên Tổng-giám-đốc. (Le Directeur Général).

Lại có lời để các ngài biết rằng tên Nguyễn-xuân-Phương, ngày trước làm việc ở bản công-ty, đã phải đuổi từ ngày 1er décembre 1923 rồi.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này :

Chống cự với Thương-chính. — Nguyên có người báo, sở Thương-chính có phái lính đến nhà Thị Ngày về huyện Đan-phượng tỉnh Hà-đông khám rượu lậu. Thị ấy thấy lính vào trì hô là cướp. Người nhà là Nghiêm-đình-Phùng, Nghiêm-đình-Giáp cầm gậy gạch chạy đến đông cự chực đánh. Khi lính bắt trói lại thì Nghiêm-thị-Sửu là mẹ cỏi trói cho bạn tên ấy. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Phùng và tên Giáp mỗi tên 1 tháng tù và 500 quan. Thị Sửu và Thị Ngay mỗi người 500 quan. Tòa Thượng-thẩm xét xong y án.

Hầy hoại đê. — M. Ng-tri-Phú là thầu khoán có thầu đắp một cái đê, cho phu phen lấy đất ở gần đê để đắp. Tên Trần-v-Miện và Trần-hữu-Khanh thấy lấy đất ở ruộng họ, thì ra hầy đê mất nhiều chỗ. Tòa án Trừng-trị Nam-định phạt hai tên ấy mỗi tên 2 tháng tù án treo và bắt cả hai tên liên đới với nhau bồi 200 đồng về sự thiệt hại và 5 đồng bồi thường. Tòa Thượng-thẩm xét xong giảm tội tù cho hai người ấy mỗi người xuống 15 ngày án treo và chỉ bắt bồi cho người thầu 50 đồng mà thôi.

Ăn cắp thịt bò. — Tên Trần-v-Tuyên làm công cho chủ bán thịt bò ở phố Tràng-tiền ăn cắp thịt bò giao cho tên Ng-thị-Hai đem bán. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Tuyên và tên Thị-Hai mỗi tên 3 tháng một ngày tù. Tòa Thượng-thẩm y án nhưng cho Thị-Hai được hưởng án treo.

Một người phu xe đánh lính cảnh-sát. — Người lính cảnh-sát gác ở phố Tràng-tiền thấy tên Ng-v-Giong là phu xe đề xe ở quá vệ đường gần nhà hàng *cơm Coq d'or* đợi chủ, có bảo phải đẹp vào vệ đường. Tên Giong cậy có chủ ở gần đấy không những không chịu đẹp vào bên đường lại sinh sự, lấy nón đánh người lính cảnh-sát. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Giong 1 tháng tù và 25 quan. Tòa Thượng-thẩm giảm tội tù xuống 15 ngày án treo và tha cho tiền phạt.

Mua lúa ăn cắp. — Tên Phùng-thị-Sửu tham rẻ mua lúa của những đứa ăn cắp ở bến tàu thủy. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt thị ấy 2 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm xét xong giảm tội cho thị ấy xuống 1 tháng nhưng cho án treo, vì thị ấy đương có thai.

Bậy tờ bất lương. — Tên Nguyễn-v-Doanh làm bồi vay 2 đồng trước của chủ rồi bỏ đi không làm mà cũng không nói với chủ. Tòa án Trừng-trị phạt tên Doanh 5 ngày tù và 15 quan. Tòa Thượng-thẩm y tiền phạt và tha cho tội tù.

Chực ăn cắp. — Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Trần-v-Hồng và Trần-văn-Điều mỗi tên 2 tháng tù về tội chực ăn cắp. Tòa Thượng-thẩm y án.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-BÙI-CẦM dịch thuật

Xuất bản lần thứ nhất
Có sửa đổi lại nhiều chỗ

Sách dày hơn 100 trang
Giấy in cực tốt. Sách đóng cực đẹp

Giá mỗi quyển . . . . 0$80
Tiền cước 0.11

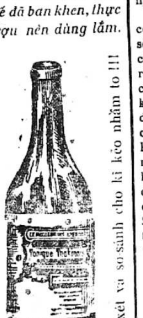
Ai muốn mua buôn, mua lẻ xin gởi giấy cho :

M. BÙI-XUAN-THÀNH
61-63 — Rue du Coton — Hanoi

Bộ Xưa thư quán cứu tàng reprod. kỹ (b. 74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tết Nguyên-đán

Nay mai đã đến tết Nguyên-đán. Cha mẹ anh em sắp đến ngày được xum họp đoàn-viên. Ta sẽ được thấy những người ta mến yêu vì công việc làm ăn mà xa nhà xa cửa. Người già, người trẻ, vui về về cái buổi họp mặt ấy. Ai nấy tự hỏi nên mua quà gì bày giờ. Con cái thường tìm của cha mẹ thích mà tặng người. Nhưng các cụ già nuôi tuổi tác kia thì các cụ thích gì? Ta nên làm quà các cụ những thứ các cụ thích mà lại có ích cho các cụ. Ấy người làm con ai cũng phải tự hỏi câu ấy. Nên biếu các cụ những vị làm cho các cụ thêm mạnh mẽ, thêm vui vẻ, một thứ bổ bổ các sức vóc, một thứ uống ngon ngon miệng, một thứ rượu êm dịu, bổ mà làm cho ngon cơm. Ta tưởng tìm được thứ quà như thế là hơn cả. Rượu Tonique Tonkinois là một thứ rượu rất tốt, đức Đại-nam Hoàng-đế đã ban khen, thực là một thứ rượu nên dùng lắm.

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu ấy bán ở hiệu **MONTÈS, 54 phố Tràng tiền, nhà ba chuông.** *Nên đến ngay mà mua. Thường đến vụ tết, ông Montès bán nới giá, nghĩa là mỗi chai Tonique Tonkinois chỉ bán có* **2$10** *mà thôi.*

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Paiements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Tiền thuê sách. — Nay cấp cho cậu Cung-đình-Hậu và Cung-như-Tinh học-sinh trường Trung-học Albert-Sarraut là 13 p. 60 để lấy tiền thuê sách học trong năm 1923–1924.

Một tên phạm tội giết chết người Theo giấy ủy quyền của quan dự thẩm tòa án Nam-định thì sở Mật-thám đã cho tra hỏi về việc tên Ngmậu-Hinh phạm tội giết chết người.

Việt-Nam thanh-niên hội. — Hôm chủ-nhật mới rồi, Hội V. N. T. N., đã cùng quan đốc hội đi du quan làng Hữu-từ ở Hà-đông. Trong làng xây được những đường lát gạch có cống, lập được một trường công-nghệ, một trường Pháp-Việt, một Âu-trí-viên, v. v., và cả một cái nhà xí công gì gin rất sạch sẽ; thật là một làng đáng làm khuôn mẫu cho các làng khác, vừa làm khuôn-mẫu về đường vệ-sinh, vừa làm khuôn-mẫu về đường lịch-sự nữa. Khi hội-viên xem trường Kỹ-nghệ thì thấy công việc của học-trò rất là đáng khen; sau xem đến trường Sơ-đẳng, xem những đình chùa rất đẹp, và các đồ hàng của dân sự chế ra (như quạt, ô, bức chạm, gậy, v. v.) Khi xem xong cả rồi thì ông lý trưởng và ông Ng-duy-Kham, thết hội viên một bữa tiệc ở trường Kỹ-nghệ; cách trang hoàng bữa tiệc ấy rất là lịch sự. Trong khi ăn tiệc, hội-viên với dân làng có ngỏ lời cảm tạ và ngợi khen cùng nhau thân thiết lắm.

Tới khi trở gót ra, hội-viên lại nhờ có tấm lảo tâm của ông Minh, chủ sở vận tải bằng xe ô-tô, mà được đi chơi một vòng chung quanh hồ Tây, rồi thì ai nấy cũng lấy làm vui về chia tay nhau về. Thực là một ngày khuyến cho hội-viên được thấy cái dây thân-ái càng thêm bền chặt và cái tình ái quốc đối với hai nước Pháp Nam càng thêm tỏ rạng vì có nước Pháp thì ta mới đạt tới những kết-quả rực rỡ như thế. Ai đã dự cuộc du-quan ấy mà chẳng muốn đem tài-lực hi sinh cho đồng-bào. — Sau sẽ có bài kỷ-thuật rõ ràng đăng trong số tạp-chí « Việt-Nam thanh-niên » số 4.

V. N. T. N. lại cảo.

Thợ nề ngã gãy tay. — Trưa hôm qua có ba người thợ nề đang làm nhà ở đường 114 cho Mme Đặng-thị-Tỷ 33 tuổi cũng ở phố ấy sở 15 bị ngã từ trên dòng cao xuống đất chừng 8 thước. Phải hai người gẫy tay thì sở Cảm hàng Trống đã cho khiêng vào nhà thương.

Cái nạn hằng ngày. — Chiều thứ bảy, hồi 5 giờ rưỡi; có hai cái xe-đạp một cái của một người lính Tây và một cái của một người sà-ích An nam gặp nhau ở đường cửa Bắc thì cái nọ va phải cái kia, xe-đạp của người lính Tây bị cong cả bánh trước. May người không việc gì.

BẢN HẠ GIÁ
Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. 0. 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. 0. 20
2697

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Hội thi ngựa. — Đến ngày 20 janvier, hồi 14 giờ, tại Haiphong sẽ có cuộc đua ngựa lần thứ năm. Chương-trình như sau này:

Giải Nhà-quê chạy 1.200 m.

Giải nhất 20 $
— nhì 5 $
ba 2 $

Giải Héliotrope chạy 1800 m.

Giải nhất 10 $
nhì 20

Giải ba nếu có 5 ngựa chạy thì được lấy tiền đăng về.

Giải Gladiator chạy 2.200 m.

Giải nhất 100 $
— nhì 20 $

Giải ba nếu có 5 ngựa chạy thì được lấy tiền đăng về.

Giải Diamant chạy 1.600 m.

Giải nhất 125 $
nhì 25 $

Giải ba nếu có 5 ngựa chạy thì được lấy tiền đăng về.

BẮC-NINH

Cái nạn hằng ngày. Hồi 7 giờ chiều hôm thứ bảy một đứa bé ở phố Ninh-xá trạc độ 10 tuổi chạy qua đường bèn nọ sang bèn kia bị một cái ô-tô ở Hanoi sang đè phải đùi.

Tiệc trà. — Hồi 10 giờ sáng hôm chủ nhật hội Khuyến-học có đặt một tiệc trà và đốt pháo mừng quan Tổng-đốc Đặng-trần-Vỹ ra chơi hội.

NAM-ĐỊNH

Giúp hội thể-dục. M. Đào-Lộc thư-ký sở hỏa-xa rất hảo-tâm có cho hội thể-dục *G. A.* hai quả bóng da. Hội đã gửi lời cảm ơn ông Lộc.

Nghe đâu có mấy nhà hảo-tâm sắp sửa đem một tích hát cải-lương lấy tiền giúp cho hội thể-dục để làm hội-quán.

Thực là một việc đáng khen. Mong rằng nhiều nhà có nhiệt-thành về thể-dục nên vui lòng giúp cho hội *G. A.* được thịnh-vượng như hội của người Âu-tây trong bản-lĩnh.

Một trăm cuốn sách có ích. — Ông tú-ài Trần-thọ-Huy có lòng tốt đối với việc công ích gửi tặng hội Học-giới báo-trợ một trăm cuốn sách Bệnh dịch trâu bò.

Trăm cuốn sách ấy bán tại Từ-sơn thứ-điểm 27 rue de France. Ông Huy là người trên Hà thành mà đã giúp cho hội Học-giới Nam-định một trăm cuốn sách. Vậy mong rằng được một trăm ông ở Nam-thành vui lòng mua hết ngay một trăm cuốn ấy.

Hội Học-giới báo-trợ xin có lời thâm-tạ ông Thú-y Trần-thọ-Huy đã cho hội 100 quyển đáng giá hai chục đồng.

Đá bóng thi. — Chủ-nhật mới rồi (13 janvier) có cuộc đá bóng thi rất vui vẻ tại khu đất nhà binh đằng sau trại lính. Ở ngoài bãi người đứng xem đông hơn lần trước nhiều, nào người Ninh-bình, Thái-bình ra, người Phủ-lý lên, người Hải-phòng vào, ngựa xe như nước áo quần như nêm. Cái nhà quan cư kết hoa gài lá, chăng cờ thiết lập ở trước khu đất tập, mà phường nhạc vệ thứ tư thì ngồi ở hàng ghế bên tay trái nhà quan-cư do ông quản Durieux gõ dịp. Trước khi đá thì ông phó hội-trưởng là M. giáo Tuân mời các ông hội-viên ra trước nhà rạp chụp một tấm ảnh làm kỷ-niệm.

Các qui-quan, các qui phu-nhân dần dần vào rạp, người đứng xem đứng thành góc, tiếng còi rúc rít hồi thì ngoài bãi quả bóng tung lên đập xuống mà trong rạp thì phường-nhạc cử-nhạc khi lên bổng lúc xuống trầm, như rót vào tai, thỉnh-thoảng lại bung một cái như gõ dịp khiến cho chư khán giả lấy làm khoái-trí lắm. Hồi này MM Thanh và Lợi đứng *arrière* đá nhiều quả tài tình bay bướm lắm, như lấy đầu hất quả cầu ra đằng sau, lấy gót chân đá móc ra giữa bãi. Mỗi quả bóng bay lại một lần vỗ tay khen. Cả hồi thứ nhất bắt phân thắng-phụ. Trong hồi này bên hội G. A. phải bị một quả đá 6 thước. Trước khi người trọng-tài báo đá thì các ông giáo có cãi nói rằng: « bây giờ không có lệ đá nữa ». Song không lại. Lúc đặt quả ban trước cửa *goal* có 6 bước mà sắp đá thì người mình lấy làm lo lắm. Đánh bình một cái quả bóng dinh ngay vào tay ông giáo Nghĩa rồi chân ông đưa ngay ra. Các qui phu-nhân các chư khán-giả vỗ tay ngợi khen. Lần này có hai ông Tây lạ đá tài lắm, trẻ con đã gọi là tàu bay. Tiếc thay ông đầu-quân Trần-huy-Cơ yếu, đau chân không ra dự cuộc được. Lần này có những ông này chơi: *Gardien de but*; M. Nghĩa *arrières*; MM. Lợi, Thành Demi; Đoàn, Ninh, Lộc; *avants*: Lý, Can, Duy, Nhuận, Vinh.

Hồi thứ hai lại kịch-liệt lắm mà bên ta các ông đã thấy yếu lắm, trời đã tối, gió thổi hơi lành lạnh, sức vóc các nhà giáo sư thì được là bao! Đang khi đá quả bóng vào chân M. Đoàn rồi truyền sang M. Can sang cuấn M. Duy đá thẳng một cái vào *goal* người giữ *goal* bắt hụt, tiếng vỗ tay rầm rầm như mưa rào đã tưởng là ta được. Không hay vì bên ta nhờ có vỏ ý hay lam sao, ông đội Tây làm *arbitre* tuổi còi *hors-jeu*. Chán quá! ai cũng lấy làm lạ. Thế là không phải thực được. Sau cái quả này, lại kịch-

(Xem trang thứ tư).

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 15 janvier 1924

MẠNH Á KỲ CỤC

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 34 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2945 MẬU-THỊNH kính cáo.

NHÂN DỊP TẾT ANNAM

Bán hạ giá

Nên đến hiệu ông H. Vallée, ở phố Tràng-tiền, số nhà 37, mà xem có bán thứ serge, satin, laine đen và bleu marine để may áo annam trông rất nhã, khổ rộng một thước.

Mỗi thước giá là: 1$50. 3749

HỘI-ĐỒNG-ÍCH
đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông đề giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sẽ gửi tiền cùng các biên-lai lại đề tiện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên
P. Pon. E. CHATAIGNEAU.
2094. V. M. GRENÉS.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16
HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô dàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Es. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

CÁO-BẠCH

Hội lập Nghĩa-địa tỉnh Thanh-hóa có lời kính-cáo các ông các bà biết rằng khu đất hội mới mua ở địa-hạt làng Tạnh-xá, Quảng-xá và Mật-sơn đề làm Nghĩa-địa cho người Nam mình, nay hội đã sửa sang có qui-cũ rồi, vậy xin các ông các bà nên mau đến cất các mồ-mả của mình đề linh tinh lúc trước trong khu đất ấy và đem táng tại nơi đất mà hội đã sửa sang riêng cho hạng cát-táng.

Nếu từ nay cho đến hết hai tháng, mồ-mả nào còn thừa lại không thấy ai đến bốc, hội sẽ kể mồ-mả ấy là mồ vô chủ và sẽ cất đem táng tại nơi đất mồ-mả vô thừa nhận.

Hựu, hội đã sửa sang một nơi đất để riêng cho hung táng, vậy tự nay giờ đi, bất kể hạng người nào bất hạnh mệnh-một, người nhà có thể xin hội đem vào táng tại đấy được, không phải mất tiền nong chi cả.

Nay kính cáo
Năm Khải Định thứ 8 tháng 12 ngày 2
Lập Nghĩa-địa hội, hội-trưởng
BÙI-TƯỜNG-LÂN

Ta nên chú ý!

Độ này mới bắt đầu nóng mà đã thấy nhiều người mắc phải bệnh ngứa lở ngoài da cùng các bệnh đau xương và đau mạch máu, không biết rõ tì nữa đến mùa nóng nực thì các bệnh ấy phát ra nhiều dần đần: và những bệnh này lại hay lây, nếu một người đã mắc phải mà không chịu chữa ngay đề lây sang người khác, lâu dần lan mãi ra thì thực là một sự nguy to cho xã-hội.

Vậy ta nên chú ý!
Nên chú ý, thì làm thế nào?
Nên chú ý thì kịp dùng ngay thứ thuốc:

DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng ra để chữa các bệnh kể ở trên này. Thuốc Dépuratif Sensal này mà dùng vào xứ nóng như xứ mình thì thực không còn thuốc nào hay hơn được nữa; vì chủ-nhân đã xét nghiệm kỹ càng cái thời-tiết ở xứ này mà chế ra, như thế thì những thứ thuốc giải-nhiệt khác chế ra ở các xứ lạnh mà dùng ở xứ mình thiết tưởng không được hợp thời lắm vậy.

Thuốc này lại thần-hiệu đến cả chữa bệnh giang-mai kinh niên nữa.

Hiện có bán tại: Hiệu Bảo-chế E. CHASSAGNE, 59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gó-đa trông sang.

2027

Số 88

BÌNH SƠN LÃNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ nhà ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên-tử phong cho là « Hoàng-văn tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào đánh hẳn-hòe xác-láo thì được phép đề-tử. Sau vì một sự kén chồng lạ mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

— Tôi chẳng may thân-mẫu mất sớm, không có ai dạy bảo; thân-phụ tôi thì chiều tôi quá, muốn gì cũng cho. Tôi cậy có chút tài mọn, thường ước với thân-phụ tôi rằng bất cứ sang hèn xấu đẹp, hễ ai đối địch được văn-thơ với tôi thì tôi xin sửa túi nâng khăn. Hôm trước thân-phụ tôi tìm được một chàng *Tống-tín*, chàng vẫn tự xưng là một tay thi-sĩ, thân-phụ tôi tưởng chàng có tài, mời đến để đối-địch văn-thơ cùng tôi. Ngờ đâu chàng chỉ giả-mạo hư-danh, chứ không thực học, bị tôi sỉ-nhục cho một phen thậm-tệ, chàng mới đem lòng thù-oán, mượn thế *Đậu* tri-phủ, mua tôi đem dâng tiểu-thư, trí định vùi-dập vào hàng con đòi đứa ở. Ngày nay tiểu-thư lại giữ lòng thương mà biệt-đãi tôi, thật là một điều rất may trong sự không may của tôi vậy.

Nàng *Sơn-đại* nói:

— *Tống-tín*!... hay là lại gã *Tống-tín*!...

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

— Vâng! chính tên hắn gọi là *Tống-tín* đó.

Nàng *Sơn-đại* nói:

— Khi trước hắn ở Kinh, đã có một phen dám chỉ-trích em, may mà em cũng giả tay, không bị hắn hãm-hại. Sau thiên-tử biết chuyện, mới trách phạt hắn 40 ngự-côn, bắt giải về nguyên-quán. Hắn đã cừu-tử nhất sinh như thế, còn không biết thân, lại dám đến mà trêu người chị, thế thì hắn thật là đứa tiểu-nhân vậy. Để sáng mai em bẩm với thân-phụ em bắt hắn giải về đây mà trọng trị mới được.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

— *Tống-tín* dẫu người khả-ố, nhưng tôi là một đứa tiểu-nữ ở nơi thôn-giã, nếu *Tống-tín* không làm ác, khi nào lại được gặp gỡ tiểu-thư là bậc thiên-tiên. Cứ suy như thế thì cái tội *Tống-tín* dẫu to, mà cái công *Tống-tín* cũng không phải là nhỏ vậy.

Nàng *Sơn-đại* tủm-tỉm cười mà đáp rằng:

Chị đã không oán mà lại còn kể lấy làm công, thế thì chị thật là một người có lượng vậy. Nay chị đã đến đây thì định lại trở về, hay là hãy tạm lưu ở chốn kinh-thành này, để làm cho nỗi tiếng trong bọn hồng-phấn.

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

Tiểu-thư mới gặp tôi lần này là một, đã lấy những câu tâm-phúc đối-đãi, chẳng nhau thì tôi dẫu là loài cỏ cây, cũng phải biết ơn mà xin đem gan-phổi giãi bày để tiểu-thư biết. *Tống-tín* lếp mưu hãm-hại tôi, nhưng khi tôi vào yết-kiến *Đậu* tri-phủ, có nói mấy câu đe-dọa thì hắn đã sợ tai-vạ mà toan thôi việc này. Sau tôi trộm nghĩ thân-phụ tôi ở chốn hương-thôn, không quen biết mấy. Nếu tôi không bước chân đến nơi Kinh-đô thì sự kiến-văn của tôi, tránh sao cho khỏi hẹp-hòi. Bởi vậy tôi lại phải nói ngọt để mong được đi, nay đi đến đây, may nhờ tiểu-thư có lòng biệt-đãi, chính là cái lúc tôi được nở-nang mày-mặt, khi nào tôi dám vì điều hiếu nhỏ mà học cái thói nhi-nữ nhớ nhà hay sao!

Nàng *Sơn-đại* nghe lời, vỗ tay mà khen rằng:

— Thật là câu nói anh-hùng, nhi-nữ đâu lại có được như thế!

Nàng *Sơn-đại* truyền cho nữ-tỳ dọn rượu để cùng nàng *Lãnh-giang-tuyết* rót rượu tẩy-trần. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

Khi tôi vào yết-kiến lão-gia và phu-nhân, tôi sợ bị cái thế phú-quí đè-nén, cho nên cũng có chút tự-kiêu mà chưa chịu lạy. Nay tiểu-thư đã có lòng biệt-đãi, không cậy mình phú-quí mà khinh rẻ tôi thì cái tội « Bàn-tiện kiêu-nhân » của tôi, không thể nào mà chối cho được. Bây giờ nhờ tiểu-thư làm ơn đưa tôi lên lạy chào lão-gia và phu-nhân, để cho tôi được xin lỗi trước.

Nàng *Sơn-đại* nói:

Hai thân tôi vì chị mới đến, chưa biết thế nào, không khỏi có chút đường-đột, điều ấy xin bỏ qua đi. Nhưng nay chị đã kết bạn cùng tôi thì đối với hai thân tôi, cũng nên phải có lễ tương-kiến.

Nói xong, đứng dậy dắt tay nàng *Lãnh-giang-tuyết* cùng đi, đề vào chào *Sơn-hiền-nhân*. Bấy giờ *Sơn-hiền-nhân* và *La* phu-nhân nghe nói nàng *Lãnh-giang-tuyết* thay nàng *Sơn-đại* thảo 4 bài thơ *Thánh-triều tứ-thuyết*, hai ông bà đang đứng trò-chuyện với nhau ở giữa sân, bỗng thấy nàng *Sơn-đại* đưa nàng *Lãnh-giang-tuyết* vào chào.

Sơn-hiền-nhân và *La* phu-nhân cười mà bảo nàng *Sơn-đại* rằng:

— *Lãnh-giang-tuyết* này quả là một người có tài-học, ta xem cách nói-năng và cử-chỉ, cũng khác với người thường.

Nàng *Sơn-đại* nói:

Cái tài chị *Lãnh-giang-tuyết* con thật hơn con nhiều lắm, nay con muốn cùng chị con kết làm cái bạn văn-chương trong chốn khuê-phòng, vậy đưa chị con vào đề bái-kiến thân-phụ và thân-mẫu.

Sơn-hiền-nhân nói:

— Kết làm bạn-bè, sao bằng kết làm chị em, há chẳng thân hơn ru?

Nàng *Sơn-đại* nói:

— Kết làm chị em, vẫn là việc hay, nhưng cái cao tài của chị *Lãnh-giang-tuyết* con, tự mình sẽ làm nổi danh-tiếng. Nếu kết làm chị em, khiến chị con đổi theo họ *Sơn* thì sau này có nổi danh-tiếng, tất thiên hạ lại bảo là vô-ích mà lại thêm giảm giá của chị con, con thiết tưởng không nên, cho nên xin kết làm bạn-bè vậy.

Sơn-hiền-nhân lắm-nhắm gật đầu mà rằng:

— Con ta nói rất có lẽ phải!

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* mới dùng lễ « Thông-gia tử-điệt » sụp lạy *Sơn-hiền-nhân* và *La* phu-nhân. Nàng vừa lạy xong, sắp ngồi uống trà để hầu chuyện thì lại bảo cô thánh-chỉ đến. Nàng *Sơn-đại* vội vàng chạy ra nghênh tiếp.

HỒI THỨ IX

Nàng *Lãnh-giang-tuyết* sụp lạy *Sơn-hiền-nhân* và *La* phu-nhân. Lạy xong, sắp ngồi uống trà để hầu chuyện thì lại bảo cô thánh-chỉ đến. Nàng *Sơn-đại* vội vàng chạy ra nghênh tiếp.

Nàng *Sơn-đại* nghe lời, vỗ tay mà khen rằng:

— Thật là câu nói anh-hùng, nhi-nữ đâu lại có được như thế!

Nàng *Sơn-đại* truyền cho nữ-tỳ dọn rượu để cùng nàng *Lãnh-giang-tuyết* rót rượu tẩy-trần. Nàng *Lãnh-giang-tuyết* nói:

Khi tôi vào yết-kiến lão-gia và phu-nhân, tôi sợ bị cái thế phú-quí đè-nén, cho nên cũng có chút tự-kiêu mà chưa chịu lạy. Nay tiểu-thư đã có lòng biệt-đãi, không cậy mình phú-quí mà khinh rẻ tôi thì cái tội « Bần-tiện kiêu-nhân » của tôi, không thể nào mà chối cho được. Bây giờ nhờ tiểu-thư làm ơn đưa tôi lên lạy chào lão-gia và phu-nhân, để cho tôi được xin lỗi trước.

Nàng *Sơn-đại* nói:

Hai thân tôi vì chị mới đến, chưa biết thế nào, không khỏi có chút đường-đột, điều ấy xin bỏ qua đi. Nhưng nay chị đã kết bạn cùng tôi thì đối với hai thân tôi, cũng nên phải có lễ tương-kiến.

Nói xong, đứng dậy dắt tay nàng *Lãnh-giang-tuyết* cùng đi, đề vào chào *Sơn-hiền-nhân*. Bấy giờ *Sơn-hiền-nhân* và *La* phu-nhân nghe nói nàng *Lãnh-giang-tuyết* thay nàng *Sơn-đại* thảo 4 bài thơ *Thánh-triều tứ-thuyết*, hai ông bà đang đứng trò-chuyện với nhau ở giữa sân, bỗng thấy nàng *Sơn-đại* đưa nàng *Lãnh-giang-tuyết* vào chào.

Sơn-hiền-nhân và *La* phu-nhân cười mà bảo nàng *Sơn-đại* rằng:

— *Lãnh-giang-tuyết* này quả là một người có tài-học, ta xem cách nói-năng và cử-chỉ, cũng khác với người thường.

Nàng *Sơn-đại* nói:

Cái tài chị *Lãnh-giang-tuyết* con thật hơn con nhiều lắm, nay con muốn cùng chị con kết làm cái bạn văn-chương trong chốn khuê-phòng, vậy đưa chị con vào đề bái-kiến thân-phụ và thân-mẫu.

Sơn-hiền-nhân nói:

— Kết làm bạn-bè, sao bằng kết làm chị em, há chẳng thân hơn ru?

Nàng *Sơn-đại* nói:

— Kết làm chị em, vẫn là việc hay, nhưng cái cao tài của chị *Lãnh-giang-tuyết* con, tự mình sẽ làm nổi danh-tiếng. Nếu kết làm chị em, khiến chị con đổi theo họ *Sơn* thì sau này có nổi danh-tiếng, tất thiên hạ lại bảo là vô-ích mà lại thêm giảm giá của chị con, con thiết tưởng không nên, cho nên xin kết làm bạn-bè vậy.

Sơn-hiền-nhân lắm-nhắm gật đầu mà rằng:

— Con ta nói rất có lẽ phải!

« *Trẫm xem bốn bài thơ* « *Thánh-triều tứ-thuyết* » *thể cách trang-nhã, ý-vị thâm-trường, trong bọn khuê các mà lại có đại-thân phong-đạng, nghĩ thật đáng khen, vậy trẫm ban cho bộn tấm lụa hoa đề làm nhuận bút.*

« *Còn bài thơ* « *Tam thập lục cung đô thị xuân* » *thì ta được rõ ràng như vẽ, không một chữ nào không có ý hay nhất là câu thiên-hộ-ư-đạo và câu Địa-bộ-cương, lại càng xuất sắc tâm, vậy trẫm ban cho ngự tứ 36 bình đề thưởng cái văn-tài ấy. Nay có lời dụ* ».

(Còn nữa)

liệt lắm, chỉ còn năm phút là tan thì quả bóng vào chân quan thiếu-tá Brithmer sang chân M. Blanc, ông lừa tài lắm, hai người *arrière* xô phải nhau, trước cửa *goal* 3 thước ông Blanc thực mạnh vào, ông giáo Nghĩa bắt đuổi tây chạy vào *goal* Ông đội Tây thổi ngay còi được, các quý quan ra hiệu thổi lên ăn mừng. Tan vừa đúng 5 giờ rưỡi. Nói tóm lại cuộc đá bóng ấy rất là vui vẻ.

Từ-Sơn lai cảo

Tại rạp hát chèo. Mấy hôm nay tại rạp hát chèo phố hàng Thao vì có con hát Sán-nhiên-đài xuống, cho nên tối nào cũng đông người xem lắm.

Hát đã hay mà bông-lơn lại nhã, làm câu rất có ý vị, được người xem vỗ tay hồi lâu.

Tháng củ-mật. — Hồi 6 giờ 17 phút hôm thứ sáu mới rồi, một bọn côn-đồ có dao và búa đẩy cửa nhà ông Lý-Thư bán vải ở nhà số 29 phố hàng Song, chúng trói ông Lý và người chàu là Trần-công-Duệ,và nhét dẻ vào mồm. Chúng chém vào tay M. Duệ cùng một cái búa vào răng phải khiếng vào nhà thương điền-trị.Chúng lấy đâu mất hơn 3 tp.Quan trên đang xét.

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TRĨ,
hễ các ông đã dùng đủ các món thuốc của thế-giới mà không khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu **POMMADE ROYER**, dùng độ ngày lấy lực sẽ chóng khỏi liền
Ở Paris hỏi tại hiệu bào chế DUPUY, 28bis, R. St Martin
Ở Hanoi hỏi tại hiệu Ed. CHASSAGNE

Đang thời, Những bệnh như: Đi XANH-XAO, GỐI-GÁY, ĐAU LƯNG mỏi gối cũng trị TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đều chữa bằng lọ **NUCLOCITHOL.**
Thuốc này HIỆU LẮM, trừ bịch đảm-an mà lại trị tiệt cốt bịnh.
Thuốc NUCLOCITHOL làm sạch sẵng MÁU-HUYẾT và cũng cắt GÂN-CỐT. Thường người ốm nhiều khi đau mới giới đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trong đây.
Cách uống: sáu hoàn một ngày.
Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD
Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France)
Tiệm tại Hanoi Tiệm thuốc của ông Ed. CHASSAGNE

THUỐC THỤT
Injection Peyrard
d'ALGER

Là thứ thuốc tốt hơn hết, công hiệu nhất để trị bệnh lận và tất cả các bệnh chảy mủ cũ hay mới.
Trong 222 người Á rập thì 221 người khỏi vì thứ thuốc này.
(Theo sự trình của viện thầy thuốc ở Alger)
Bán tại: **SPÉCIALITÉS PEYRARD**
76, Rue de Grenelle — PARIS

脊醫林桂號
HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ!
XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY
BỆNH TRĨ (*tức là bệnh lòi tí*) *thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưu-huyết đầm đìa, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng về sau khó chữa.*
Khi xưa chữa bệnh này đến dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi dùng thêm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn tự kỳ rang rứt, ma trong khi đang chữa có thể làm lang như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.
M. TCHUONG-QUAY-LAM
36, Phố hàng Buồm. — HANOI
Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các lĩnh xe đều xin hân tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay. 2066

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!
Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất qui** để trị các chứng bệnh như: **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là bổ sức **cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

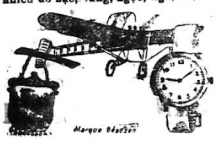
Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

SÁCH MỚI XUẤT BẢN
ẤU-HỌC TOÁN-PHÁP
CỦA
NGUYỄN-NGỌC-QUẢN
soạn
Giá 0$80 một quyển
Tiền cước gửi recommandé 0$11
Bán tại Bản-quán và có gửi bán ở các hàng sách.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở
Xin các ông mua báo, xin đổi chỗ ở, mách bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản quán cái giấy quán báo, chữa lại tên nhà thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$2½) hằng tem cũng được, để chi tiền giấy quán khác.
Nếu ai không giữ: tiền theo thì cứ đề nguyên như cũ hoặc phải trả nhiều hơn.

NHÂN DỊP TẾT NGUYÊN-ĐÁN TỚI NƠI ĐÂY
Các quý-khách sẽ thấy ở hiệu Guioneaud Freres những thứ hàng duy chỉ bản hiệu có, như là: Rượu vang tốt thật nguyên ở xứ Bordeaux — Rượu sâm-banh hạng vừa hiệu DIAMANT VODVRAY ở tỉnh Touraine — sâm-banh hạng thật tốt hiệu DIMINT & Cie — hiệu MOET & CHANDON hiệu De VENOGE & Cie — rượu mùi, như: ANISETTE — CACAO-CHOUAO-CURACAO hiệu GUILLOT và hiệu CHADEFAUX.
Xin các quý-khách vàng đến xem cửa hàng của bản hiệu chúng tôi, sẽ được cắt hẳn-hoi mà thừa tiếp các quý-khách rất trọng-tể. Các quý khách cứ hỏi và nên mua nếm những thứ hàng của chúng tôi và lại những thứ hàng của chúng tôi đã có giấy giảo làm hàng thực hiện.
HIỆU GUIONEAUD FRERES
Nhà buôn bán thực thà đứng đắn
Mở ở TỪ BẮC-KỲ TỚI NAM 1898
HANOI : CỬA HÀNG BÁN CẮT TẠI ĐƯỜNG HÀNG-GIÒ (*Boulevard Gia long*) số 52 — 56
Hanoi : Cửa hàng bán lẻ ở phố hàng Khay (*Rue Paul Bert*) số 69 — 71
HAIPHONG : CỬA HÀNG BÁN CẮT VÀ CŨNG BÁN LẺ *Tại đường Paul Bert số 43*

Marque déposée
Kẻ mua, người xem, đêm ngày đối đãi.
2032

Hỏi các ông mắc phải bệnh tinh (lậu và giang-mai) khuyên, các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Đáp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tinh đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gửi lại. Cả cước độ hơn một đồng một lọ.
2082

SẮP MỞ
Cba

PACHOD Frères & Cie LYON

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ. Hanoi
京東行兩河門號廊八廿牌
Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay nhân dịp tết Tây, tết Ta sắp đến nơi chúng tôi mới tiếp được ở Hong-kong (Hương-cảng) Canton (Quảng-châu), Shang-hai (Thượng-hải), Pékin (Bắc-kinh) vân vân, sang nhiều đồ bạc, vàng, ngọc, ngà, xứ, cốt để bán vào hai dịp ấy.
Các thứ đồ bán Tết này thì thật là tinh sảo, thứa đã lâu lắm nay mới đến nơi, song chúng tôi lại định giá rất rẻ cốt để chiêu khách.
Xin các quí-khách có lòng chiếu cố thì mau đến bản hiệu mà mua kẻo hàng hết thì mất một dịp đặc biệt đi.
Kính cáo
HIỆU PAO-VA, Bijoutier
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

THUỐC HÉMOGLOBINE BYLA
Trừ bệnh huyết suy rất mạnh
CỨNG CÁP
MẠNH MẼ
BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất
Xin hỏi tại hiệu BYLA
26, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

Nhân dịp Tết An-nam
Các quí khánh lại mua thứ thuốc gì ở hiệu bào-chế ông **L. BLANC**, ở Phố Tràng-tiền, số nhà 31, mà đáng giá 2 đồng thì Bản-hiệu sẽ kính biếu một chai rượu bổ rất tốt, tên rượu là **Œno Kola Coca**, Rượu này chỉ biếu từ ngày 15 cho đến 30 tháng chạp ta thì thôi.

ĐƯỜNG SANG LÀO
PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH
GIÁ TIỀN
Đang chật tây ngồi : 3$50
Đang nhỏ ta hay đi : 2$40
Trẻ con từ 3 đến 7 tuổi trả nửa tiền.
LỜI BÁN — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.
Có xe riêng để cho khoán riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.
Nên nhớ ngày kẻo mưa đau không đi được nữa.
Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé
Service provisoire

AUTO-OMNIBUS
THỜI GIỜ XE CHẠY
Ở Vinh đi — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.
Ở Thakhek về. — Sáng chủ nhật chở tàu thủy ở Vientiane tới Thakhek thì xe auto mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hoả 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được

AI MUỐN LÀM GIÀU
Bỏ ra **20** quan mà may ra được
500.000 quan
Mua một cái trái-đơn của Công-ty Panama, có rút số để hoàn lại (*Obligation Panama à lots*). Lúc mua phải nộp ngay 20 quan, còn thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong lúc). (Như vậy mỗi ngày đỏ đành mấy xu, có thể trở nên giàu có được).
Hễ nộp tiền lần đầu là được ngay cái số trái-đơn mới riêng mình được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến lúc trái-đơn trúng số về lẽ nào thì mình được lĩnh nguyên số tiền là 4 ly. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một lần từ 500.000 trở xuống đến 1.000 quan, không có thì cũng được hoàn lại là 400 quan. Mỗi năm có bốn lần rút số, hơn 3 triệu lần.
Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỐ SAU NÀY :			
1 lần lô.	500.000 quan	200 lô	8.000 quan
1 lần lô.	250.000 —	1.320 lô	2.000 —
1 lần lô.	100.000 —	18.200 lô	1.000 —
200 lô.	10.000 —	1.700.900 trái đơn hoàn lại lần 400	
200 lô.			

Người có trái-đơn được dự cuộc rút số mỗi năm bốn kỳ mà trúng số số nhân được
Các lô được lĩnh nguyên tiền, không phải trừ phí tổn chi cả. Mỗi lần rút số số nhân được một cái bằng kê số trái đơn trúng số, không phải trả tiền. Các số kê trong bằng kê đúng với cái số trái-đơn để lại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản luật riêng ngày 12 Mars 1900. Bản luật ấy là một bản luật bảo chứng, giữ gìn cho các nhà có trái đơn. Không có điều gì phải nghi ngờ cả
Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 16 Août, 15 Novembre thì rút số.
Các ngài muốn dự các cuộc rút số ấy thì gửi ngay **20** quan đến nhà
BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE, France

泰NAM-THÁI南
6, Quai Clémenceau — HANOI
ở phố Bờ-sông, số nhà 26, HANOI
Bản-hiệu có bán gỗ lim cây, gỗ lim phiến, gỗ lim xẻ thành khí, cục thứ gỗ tạp, gỗ gụ, gạch xây tường và có nhận cả đóng cáo thứ đồ-đạc và các thứ lối cửa.
Hàng tốt giá hạ.
NAM-THÁI
Kính-cáo
2023

RƯỢU NHO J. K. WATSON
Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.
Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.
Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.
Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.
Giá bán: 2$50 một litre
Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Bộ Võ Phi Hùng của Đỗ Petrus Ký (1837-1974), cộng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)